

The background is a light blue gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across it. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

INFEKTIOSAIRAUDET LAPSELLA

KRISTA PUUSTINEN

LAKHO 2022

OPIKELIJA EDISTÄÄ LAPSEN TERVEYTTÄ, TURVALLISUUTTA JA HYVINVOINTIA

OPIKELIJA TUNTEE YLEISIMMÄT LASTENTAUDIT JA INFEKTIOSAIRAUDET, TUNNISTAA NIIDEN OIREET JA EHKÄISEE INFEKTIOIDEN LEVIÄMISTÄ YHTEISTYÖSSÄ HUOLTAJIEN KANSSA

PIKKULASTEN ROKOTUSOHJELMA

- SUOMALAINEN ROKOTUSOHJELMA ON ASiantuntijoiden tarkkaan harkitsema
  - suunniteltu Suomeen ja muutettu tarpeen mukaan
- Jokainen rokotus annetaan sellaisessa iässä, että lapsi saa parhaan mahdollisen suojan juuri oikeaan aikaan
- Jos rokottamisella ei ole lääketieteellistä estettä, on jokaisen lapsen edun mukaista saada suositellut rokotukset
- Suomessa jokaisella lapsella on mahdollisuus saada rokotus 12 eri tautia vastaan
  - tiettyihin riskiryhmiin kuuluville lapsille tarjotaan lisärokotuksia maksutta

PERUSROKOTUSOHJELMA

Rokote/ Rokotus ikä	2 kk	3 kk	5 kk	6 kk	12 kk	18 kk	4 v	6 v	Tauti, jolta rokote suojaa
Rotavirus	X	X	X						Kuumeinen oksennus-ripulitauti
Pneumokokki		X	X		X				Aivokalvontulehdus, keuhkokuume, verenmyrkytys ja korvatulehdus
Viitosrokote eli DTaP-IPV-Hib		X	X		X				Kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio ja HIB taudit, kuten aivokalvontulehdus, kurkunkannentulehdus ja verenmyrkytys
MPR					X				Tuhkarokko, sikotauti ja vihurirokko
Influenssa				X					Influenssa (vuosittain) 6v. asti
Vesirokko						X			Vesirokko
Nelosrokote eli Dtap-IPV							X		Kurkkumätä, jäykkäkouristus, hinkuyskä, polio
MPRV								X	Tuhkarokko, sikotauti, vihurirokko ja vesirokko

ROKOTUS

- MITEN ROKOTTEET TOIMIVAT
  - OPETTAA KEHOA PUOLUSTAUTUMAAN
  - VASTUSTUSKYKY OIKEAA TAUTIA VASTAAN
- ENNEN ROKOTUSTA
  - ONKO LAPSI TERVE TAI ONKO ROKOTUKSELLE ESTEITÄ
  - KUUME JA ALLERGIAT (KANANMUNA) VOI OLLA ESTE ROKOTTEELLE TAI VAATIA ERITYISJÄRJESTELYITÄ
- ROKOTUKSEN AIKANA
  - LAPSEN PITÄMINEN OIKEA OPPISESTI SYLISSÄ
- ROKOTUKSEN JÄLKEEN
  - JÄLKIOIREET PISTOSKOHDASSA
  - MUUT OIREET; KUUME, RUOKAHALUTTOMUUS, ÄRTYNEISYYS JA VÄSYMYS
  - OTA YHTEYTTÄ NEUVOLAAN / LÄÄKÄRIIN
    - KORKEA KUUME YLI 40 ASTETTA TAI YLI 3 PÄIVÄÄ KESTÄVÄ KUUME
    - KOURISTUSKOHTAUKSET
    - VELTTO, KALPEA TAI POIKKEUKSELLISEN VAISU LAPSI

ROKKOTAUDIT

VAUVAROKKO

- VAUVAROKKO ON LIEVÄ VIRUKSEN AIHEUTTAMA ALLE 2-VUOTIAIDEN LASTEN TAUTI.
- AIHEUTTAJANA OVAT **HERPESVIRUKSET** HHV6 JA HHV7.
  - TAUDISTA KÄYTETÄÄN MYÖS NIMITYSTÄ ”KOLMEN PÄIVÄN KUUME”, MIKÄ KUVAAN HYVIN TAUDIN KULKUA.
- TARTUNTA
  - LEVIÄÄ PISARATARTUNTANA
- OIREET:
  - ÄKILLISESTI NOUSEVA KORKEA KUUME (39–40,5 ASTETTA), JOKA KESTÄÄ 3–5 VUOROKAUTTA. KUUMEEN LASKETTUA PUNAPILKKUINEN IHOTTUMA LEVIÄÄ ENSIN RINTAAN JA KAULAAN JA VÄHITELLEN MUUALLE VARTALOON.
  - NIELU VOI OLLA PUNOITTAVA.
  - SILMÄT VOIVAT OLLA PUNOITTAVAT JA SILMÄLUOMET TURVONNEET.
  - NISKAN IMUSOLMUKKEET VOIVAT OLLA SUURENTUNEET.
  - LAPSI VOI OLLA ÄRTYISÄ.
  - LAPSELLA VOI OLLA HENGITYSTIEINFEKTION OIREITA TAI RIPULIA.
- HOITO:
  - VAUVAROKKO PARANEE ITSESTÄÄN.
  - LAPSEN VAATETUSTA TULEE VÄHENTÄÄ KUUMEEN ALENTAMISEKSI.
  - LAPSELLE VOI ANTAA KUUMELÄÄKETTÄ.
  - LAPSELLE TULEE TARJOTA RIITTÄVÄSTI JUOTAVAA.

TULIROKKO

- TULIROKKO ON **STREPTOKOKKIBAKTEERIN** AIHEUTTAMA INFEKATIO.
  - TULIROKKOA VOI ESIINTYÄ EPIDEMIOINA KOULUISSA TAI PÄIVÄKODEISSA.
- TARTTUU HELPOSTI PISARATARTUNTANA.
- OIREET:
  - KURKKUKIPU, KUUME JA JOSKUS PÄÄNSÄRKY.
  - LAPSEN KIELI VOI OLLA KIRKKAAN PUNAINEN, SIINÄ ON TURVONNEITA NÄPPYJÄ JA PINTA ON MANSIKKAMAINEN.
    - MANSIKKAKIELI ILMESTYY NOIN 4 PÄIVÄÄ TAUDIN ALKAMISESTA.
  - PUNAINEN, PIENIPILKKUINEN IHOTTUMA JOKA LEVIÄÄ ENSIN KASVOIHIN JA SITTEN MUUALLE VARTALOON.
    - IHOTTUMA VOI OLLA KUTISEVA.
  - KAULALLA JA LEUAN ALLA VOI TUNTUA SUURENTUNEITA JA ARISTAVIA IMUSOLMUKKEITA.
  - NIELUUN KATSOTTAESSA VOI NÄHDÄ PUNAISET JA TURVONNEET NIELURISAT, JOISSA SAATTAO OLLA HARMAANVALKOISIA PEITTEITÄ.
  - VIIKON KULUTTUA TAUDIN ALKAMISESTA IHO VOI HILSEILLÄ ERITYISESTI SORMENPÄISTÄ.
- HOITO:
  - LAPSEN OLOA VOI HELPOTTAA KUUME- JA KIPULÄÄKKEILLÄ.
  - RIITTÄVÄSTÄ NESTEYTYKSESTÄ TULEE HUOLEHTIA, VIILEÄT JUOMAT VOIVAT HELPOTTAA KIPUA.
  - LAPSEN SÄNGYN PÄÄTYÄ VOI KOHOTTAA YLÖSPÄIN KURKKUKIVUN HELPOTTAMISEKSI.
  - JOS EPÄILET LAPSELLASI TULIROKKOA, OTA YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON HETI.
    - DIAGNOOSI VOIDAAN MYÖS VARMISTAA NIELUN BAKTEERIVILJELYLLÄ TAI STREPTOKOKKI-PIKAKOKEELLA.
    - **SE ON ANTIBIOOTTIHOITOA VAATIVA ROKKOTAUTI.** (PENISILLIINI 10 PV)
- ERISTÄMINEN
  - 24 H ANTIBIOOTTIHOIDON ALOITTAMISESTA

ENTEROROKKO

- ENTEROROKON AIHEUTTAA ENTEROVIRUS.
  - TAUTIA ESIINTYY USEIMMITEN LOPPUKESÄLLÄ JA SYKSYLLÄ JA SE ON YLEENSÄ PIKKULASTEN TAUTI.
- TARTTUU
  - PISARATARTUNTANA, KOSKETUKSEN VÄLITYKSELLÄ JA ULOSTEEN KAUTTA.
- TAUDIN ITÄMISAIKA ON 3–6 VUOROKAUTTA.
  - TAUTI EI OLE VAARALLINEN; SE KESTÄÄ NOIN VIIKON JA PARANEE ITSESTÄÄN.
- OIREET:
  - SUUN JA KÄSIEN RAKKULAT
  - VAUVOILLA VOI IHOTTUMAA OLLA MYÖS VAIPPA-ALUEELLA
  - KUUME
  - PÄÄNSÄRKY
  - KURKKUKIPU
  - FLUNSSA
  - VOIMATTOMUUS
  - LÖYSÄ VATSA
- HOITO:
  - KUUMEISELLE LAPSELLE VOI ANTAA KUUME- JA KIPULÄÄKETTÄ JA HÄNET VAATETETAAN KEVYESTI.
  - LAPSEN RIITTÄVÄSTÄ NESTEYTYKSESTÄ ON HUOLEHDITTAVA. NESTEMÄINEN JA VIILEÄ RUOKA VOI HELPOTTAA SYÖMISTÄ JA JUOMISTA.

PARVOROKKO

- PARVOROKKO ON PARVOVIRUKSEN AIHEUTTAMA
  - VOI SAIRASTAA VAIN KERRAN ELÄMÄSSÄÄN.
  - PARVOROKKOA ESIINTYY YLEENSÄ KEVÄISIN KOULUIKÄISILLÄ LAPSILLA.
- TARTTUU HERKÄSTI PISARATARTUNTANA IHMISESTÄ TOISEEN.
  - TAUDIN ITÄMISAIKA ON 4–16 VUOROKAUTTA.
- OIREET:
  - YLEENSÄ ENSIN KIRKKAANPUNAISTA IHOTTUMAA POSKILLA.
  - MYÖHEMMIN KEHITTYY VERKKOMAISTA KUVIOTA MUODOSTAVAA PUNOITTAVAA IHOTTUMAA VARTALOLLE JA RAAJOIHIN.
  - LAPSELLA VOI OLLA LIEVÄÄ KUUMETTA, HUONOVOINTISUUTTA, KURKKUKIPUA JA PÄÄNSÄRKYÄ.
  - LIHAS- JA NIVELKIPUJA VOI OLLA, MUTTA VARSINAISIA NIVELTULEHDUKSIA LAPSILLE TULEE HARVOIN.
- HOITO:
  - TAUTI PARANEE YLEENSÄ ITSESTÄÄN 1–3 VIIKON KULUTTUA.
  - KUUMEISELLE LAPSELLE VOI ANTAA KUUME- JA KIPULÄÄKETTÄ JA HÄNET VAATETETAAN KEVYESTI.
  - LAPSEN RIITTÄVÄSTÄ NESTEYTYKSESTÄ HUOLEHDITAA.
- HUOMIOITAVAA:
  - JOS TARTTUU RASKAANA OLEVAAN NAISEEN, VIRUS VOI MYÖS TARTTUA SIKIÖÖN. ALKURASKAUDEN INFEKTIO VOI JOHTAA KESKENMENOON, JONKA RISKI ON NOIN 10 %.

TUHKAROKKO

- TUHKAROKKO ON VIRUKSEN AIHEUTTAMA TAUTI
  - TAUDIN TARTUTTAMINEN MUIHIN ON TODENNÄKÖISINTÄ ENNEN IHOTTUMAN ALKAMISTA JA TAUDIN ALKUVAIHEESSA.
  - ITÄMISAIKA ON 6–19 PÄIVÄÄ.
- TARTTUU ERITTÄIN HELPOSTI **KOSKETUSTARTUNTANA** TAI **PIENINÄ PISARAINA**
- OIREET:
  - KUUME
  - YSKÄ
  - IHOTTUMA JOKA ILMESTYY YLEENSÄ 3–5 VUOROKAUDEN KULUTTUA SAIRASTUMISESTA. IHOTTUMA ALKAA OTSASTA JA KASVOISTA JA LEVIÄÄ SIELTÄ KAULALLE JA MUUALLE KEHOON AINA JALKOIHIN ASTI.
  - SILMIEN PUNOITUS JA VALONARKUUS, RÄHMIMINEN
  - NUHA
  - HUONOVOINTISUUS
- HOITO
  - OIREENMUKAINEN
  - LAPSEN OLOA VOI HELPOTTAA ANTAMALLA HÄNELLE KUUMELÄÄKETTÄ.
- YHTEYS TERVEYDENHUOLTOON
  - JOS EPÄILET LAPSELLASI TUHKAROKKOA, OLE YHTEYDESSÄ TERVEYDENHUOLTOON
  - JOS EPÄILET LAPSELLASI TUHKAROKKOA, ILMOITA AINA PUHELIMELLA EPÄILYSTÄ TERVEYDENHUOLTOYKSIKKÖÖN ENNEN SINNE HAKEUTUMISTA
- ERISTYS
  - VIIISI VUOROKAUTTA IHOTTUMAN ILMAANTUMISESTA
- MUUTA HUOMIOITAVAA:
  - EDELLEEN SUURI UHKA ETENKIN KÖYHISSÄ MAISSA.
  - ROKOTUS SAADAAN OSANA MPR-KOLMOISROKOTETTA.
  - MPR-ROKOTUSTEN ALOITTAMINEN V. -82 HÄVITTI TUHKAROKON SUOMESTA 1990-LUVUN PUOLEEN VÄLIIN MENNESSÄ.
  - 2021 3 SAIRASTUNUTTA
  - PELÄTYIN KOMPLIKAATIO ON AIVOTULEHDUS

VESIROKKO

- VESIROKKO ON ERITTÄIN TARTTUVA, **VARICELLA ZOSTER -NIMISEN VIRUKSEN** AIHEUTTAMA
  - ESIINTYY YLEENSÄ KOULUIKÄISILLÄ LAPSILLA JA SE PARANEE ITSESTÄÄN VIIKOSSA.
- TARTUNNAN VOI SAADA SEKÄ ILMASTA ETTÄ KOSKETUKSESTA
  - TARTUTTAVUUS ALKAA JO 1–2 PÄIVÄÄ ENNEN OIREIDEN ALKUA.
  - TAUTI PUHKEAA 10–21 VUOROKAUDEN KULUTTUA TARTUNNASTA.
- OIREET:
  - LAPSEN IHOLLE ILMAANTUU KUTISEVIA IHOPAUKAMIA, JOTKA MUUTTUVAT MUUTAMISSA TUNNEISSA RAKKULOIKSI. RAKKULAT LISÄÄNTYVÄT MUUTAMAN PÄIVÄN AJAN.
  - LAPSI VOI OLLA VÄSYNYT, KUUMEINEN JA RUOKAHALU SAATTA A HUONONTUA.
- HOITO:
  - KUUMETTA JA KUTINAA VOI HELPOTTAA PARASETAMOLIA SISÄLTÄVILLÄ KUUME- JA KIPULÄÄKKEILLÄ. LAPSEN NESTEYTYKSESTÄ TULEE HUOLEHTIA.
  - LAPSEN IHON KUTINAA VOI HELPOTTAA APTEEKISTA SAATAVILLA VOITEILLA TAI ANTIHISTAMIINILLA.
- ERISTÄMINEN:
  - KUNNES NÄPPYLÄT OVAT KUIVUNEET
- MUUTA:
  - VESIROKKOROKOTE KUULUU NYKYISIN LASTEN YLEISEEN ROKOTUSOHJELMAAN
    - SYKSYSTÄ 2017 LÄHTIEN

VIHURIROKKO

- AIHEUTTAJA:
  - RUBELLAVIRUS
- TARTUNTA:
  - TARTTUU PISARATARTUNTANA
- OIREET:
  - KUUME, KURKKUKIPU, TURVONNEET IMUSOLMUKKEET, PÄÄNSÄRKY, HENTO IHOTTUMA ALKAA YLEENSÄ USEITA PÄIVIÄ KUUMEEN JÄLKEEN. IHOTTUMA HÄVIÄÄ NOPEASTI.
- HOITO:
  - OIREEN MUKAINEN
- ERISTÄMINEN:
  - 6 VRK:TTA IHOTTUMAN ALUSTA
- MUUTA:
  - ALKURASKAUDEN AIKANA SAIRASTETTU VIHURIROKKO ON VAARALLINEN SIKIÖLLE.